

Päivi Lindberg

15.11.2024

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Marjaana Larpa

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä

Viite: Lausuntopyyntönne 28.10.2024 Hallituksen esitysluonnos perusopetuslain muuttamisesta, VN/17928/2024

THL:n lausunto hallituksen esitysluonnokseen perusopetuslain muuttamisesta

THL kiittää mahdollisuudesta lausua esitysluonnosta perusopetuslain muuttamisesta. Toteamme, että kaikki esillä olevat pykälämuutokset ovat kannatettavia.

Esityksessä ehdotettu perusopetuslain muutos puhelimien ja muiden mobiililaitteiden käytön rajoittamiseksi koulupäivän aikana on tärkeä sekä koulun työrauhan että lasten ja nuorten oman hyvinvoinnin näkökulmasta. Perusopetusikäiset lapset ovat digilaitteiden ja internetin suurkuluttajia. Esimerkiksi viimeisimmän kouluterveyskyselyn mukaan (2023) yläkouluikäisten tyttöjen somen käyttö lähes kaksinkertaistui 2017-2023. Tutkimusten pohjalta tiedetään, että liiallinen netinkäyttö on yhteydessä vähäiseen liikuntaan ja nukkumiseen sekä opiskelun ja oppimisen vaikeuksiin. Käytöllä on myös selvä yhteys mielenterveyden ongelmiin, kuten ahdistus- ja masennusoireiluun. Koulussa pedagogisen ja digioppimisen ulkopuolisen digilaitteiden rajoittaminen liittyykin lasten ja nuorten hyvinvoinnin näkökulmasta tasapainoiseen arkeen, jossa rajoittamalla somen ja pelaamisen liikakäyttöä pyritään kiinnittämään huomiota mm. liikkumiseen, riittävään unensaantiin ja aitoihin sosiaalisiin suhteisiin.

Esityksessä ehdotetaan perusopetuslakia muutettavaksi siten, että aluehallintovirastot voisivat ottaa myös oma-aloitteisesti tutkittavaksi, onko perusopetuslaissa tarkoitettu opetus järjestetty lain mukaisesti. Tällä hetkellä lainsäädäntö antaa mahdollisuuden aluehallintovirastoille

Päivi Lindberg

15.11.2024

vain kanteluiden pohjalta jälkikäteisesti tutkia opetuksen järjestäjän toimien lainmukaisuutta. Kanteluihin perustuva valvonta edellyttää oppilaiden tai huoltajien aktiivisuutta. Tämä luo eriarvoisen tilanteen lasten välille, sillä huoltajien osaaminen ja voimavarat tehdä kanteluita vaihtelevat. Nykyinen tilanne onkin ongelmallinen lasten oikeuksien toteutumisen kannalta, minkä vuoksi THL kannattaa esitysluonnoksessa ehdotettua muutosta lainsäädäntöön.

Esityksessä ehdotetaan esi- ja perusopetuksen tavoitepykälään (§2) lisättäväksi liikunnallinen elämäntapa. Liikunnallisen elämäntavan tiedetään edistävän mm. kokonaisvaltaista hyvinvointia, resilienssiä, luovuutta, keskittymiskykyä ja oppimista. Esiopetuksen ja koulujen toimintakulttuurissa liikunnallisen elämäntavan vahvistamisessa keskeistä on luoda mahdollisimman tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset liikkumisen mahdollisuudet. Tätä edistää lisäys lain tavoitepykälään.

THL:lla ei ole esitettyihin pykälämuutoksiin lisättävää.

Pääjohtaja

Mika Salminen

Johtaja

Anneli Pouta

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 2 pages before this page
Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende